

FORSKNING & STUDIER

Nyare forskning, vetenskapliga artiklar och pågående aktionsforskning inom sfi.

VAD SÄGER FORSKNINGEN?

"Få studier synliggör om och hur elevernas tidigare språkliga erfarenheter används som resurser i undervisningen" skriver Ifous i sin sammanställning över senaste 15 års forskning om sfi. Här lyfts tre studier.

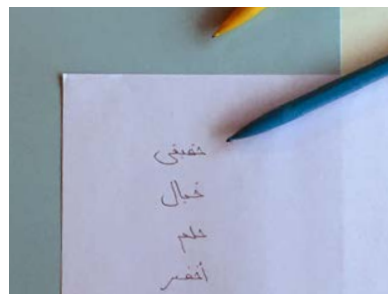
- ❑ Modersmålsbaserad svenskundervisning i svenska för invandrare (Mörnerud, 2010).
- ❑ Prata svenska vi är i Sverige! (Rosén & Bagga-Gupta, 2015)
- ❑ Performance and ideology in speaking tests for adult migrants (Rydell, 2015)

Bland studentuppsatser återfinns ett fåtal som berör modersmåletts roll i sfi-undervisningen:

- ❑ Synsätt på modersmåletts roll i Sfi-undervisningen (Gustafsson 2014)
- ❑ Modersmåletts betydelse för andraspråksinläring (Nael, 2015)
- ❑ Modersmålet som ett verktyg i tillägnandet av svenska som andraspråk på sfi ...

text: Ansofie Engborg

→ Läs mer! textpalatset.se/sfi

BORÅS SATSNING PÅ MODERSMÅLSBASERAD A-KURS

Under perioden 2014–2016 genomfördes ett en särskild satsning på icke läs- och skrivkunliga vuxna med utländsk bakgrund i Borås stad. Projektet utvärderades hösten 2016 av Sweco.

Insatsen för denna målgrupp var högst relevant, enligt rapporten, eftersom det är en grupp som riskerar utanförskap, fattigdom och ohälsa. Utvärderingen baserades på deltagarstatistik, intervjuer och teori.

Projektet baserades på forskning som visar att modersmål som verktyg i inläringssammanhang leder till att man lär sig ett nytt språk snabbare. Den forskning som finns att tillgå avser dock barns inlärningsprocesser. Med ett gemensamt språk underlättas kommunikationen väsentligen mellan lärare och elever. Modersmålet blir ett viktigt verktyg ...

text: Ansofie Engborg

→ Läs mer! textpalatset.se/sfi

SKOLVERKET: MED MODERSMÅLET SOM GEMENSAMT SPRÅK

På Skolverket webbplats, under 'Skolutveckling' och underkategorin 'Inspiration och stöd i arbetet', finns ett stödmaterial utarbetat för sfi-lärare om digitala verktyg, modersmålsstöd och läs- och skrivinläring.

Vuxna som studerar på sfi möter flera utmaningar, konstaterar Skolverket på sin webbplats om litteracitet för vuxna andraspråksinlärare. En av de stora utmaningarna för sfi-elever är att ta till sig och lära sig svenska via undervisning som bedrivs på samma språk, det vill säga det språk som är helt nytt för eleverna.

Genom att erbjuda modersmålsstöd får eleven möjlighet att kommunicera, göra sig förstådd och samtala om sin läroprocess. I Skolverkets stödmaterial påpekas flera fördelar med modersmålsstöd i sfi-undervisningen och att få använda modersmålet i diskussioner med varandra:

- ❑ Eleven fördjupar sin förståelse
- ❑ Det framkommer tydligare vad eleven inte förstår
- ❑ Undervisningen blir ...

text: Ansofie Engborg

→ Läs mer! textpalatset.se/sfi

"VÄCK SPRÅKEN TILL LIV"

Att låta eleverna använda sina olika språk i sfi-undervisningen för att lära sig svenska torde idag vara självklart. Annat var det under mina första år som sfi-lärare under 90-talet.

Det fanns under 90-talet en fast samstämmighet i kollegiet: "I klassrummet talar vi svenska!" och "Hur skulle det se ut om alla talade andra

språk?". Det bottnade också i en osäkerhet bland oss lärare: "Vem vet vad de pratar om?"

Idag, drygt tjugo år senare, har vi tack och lov kommit längre. Forskningen visar att vi, var och en som lär sig ett ...

text: Ansofie Engborg, foto: Anna Rut Photography

→ Läs mer! textpalatset.se/sfi

Sfi-lärartidningen

Utgivare: Textpalatset Sverige AB
Ansvarig utg./chefred.: Ansofie Engborg
Grafisk form: Mia Fallby, m-Dsign

ansofie@textpalatset.se

0762-37 47 14

@textpalatset

/in/ansofieengborg

Unis blir Liber Sfi Digital

Med den nya lärplattformen går allt mycket snabbare. Det har tillkommit fyra nya kurser: A, B, C, D. Designen är snyggare och renare så att inget stör. Och den funkar även på mobilen. Liber Sfi Digital är Unis och mycket mer.

**Testa 4 veckor gratis på
liber.se/sfidigital**

VAD ÄR FRAMGÅNGSRIKT?

Vi söker dig och dina kollegor som har lyckats med lässtrategier, 1A–D, musik i undervisningen samt arbetar aktivt med kollegial utveckling.

Kontakta redaktionen
annsofie@textpalatset.se

Kurs

Individanpassad sfi-undervisning

Stockholm • Göteborg • Malmö

Läs mer och anmäl dig på webben!

lararfortbildning.se

LÄRAR
FORTBILDNING AB

SPRÅK SOM RESURS

IVANA EKLUND TIPSAR

Som oerfaren och ny i läraryrket betraktade även jag flerspråkighet i klassrummet som ett problem.

Idag vet vi bättre. Att se flerspråkighet som en resurs är en bra början, men att göra den till ett verktyg för stöd och lärande är sannerligen en utmaning. Hur gör man? Mycket handlar om att organisera utrymmet så att sfi-eleverna kan använda alla sina språkliga resurser: låt elever med samma språk arbeta tillsammans, så blir lärandet både socialt och individuellt.

Självklart gäller det också och dialogstyra så att eleverna förstår att det finns ett syfte med att använda olika språk i klassrummet: till exempel för att lättare sätta ord, begrepp och innehåll i en kontext, dra paralleller, utveckla sitt metaspråk, tänka djupare tankar eller bara för att få igång skrivandet. I kölvattnet utvecklar eleverna svenskan.

Kraften i flerspråkigheten

Via sina starkaste språk får sfi-eleverna möjlighet att värdesätta sina tidigare kunskaper och kommunicera nya för att därigenom förstå bättre, utvecklas och skapa mening.

DELA MED DIG

Sfi-lärartidningen efterlyser goda exempel från din sfi-undervisning. Skriv till: annsofie@textpalatset.se

MÅNADENS SFI: SFI CUBEN HÖGDALEN

Hos Sfi Cuben i Högdalen, utanför Stockholm, får tigrinjatalande elever modersmålsstöd en dag i veckan. De elever som först var tveksamma är nu de elever som vill ha fler timmar.

Sfi-lärartidningen besöker Högdalen utanför Stockholm en grådisig förmiddag i januari. Ute i de allmänna ytorna råder livliga konversationer mellan eleverna. Här talar merparten tigrinja.

"Anledningen till att vi började med modersmålsstöd var att vissa grupper inte uppvisade någon progression. De stod och stampade på samma ställe", berättar Malin Nolfelt, sfi-lärare vid Cuben Högdalen.

Det var en stor grupp eritreanska elever som inte klarade nationella provet.

Hur skulle eleverna kunna få stöd på bästa sätt? Hjälpen var närmare än vad de kunde tro. Det visade sig Aizeb Tewelde, som undervisade i samhällsorientering i samma hus, fast för ett annat företag, var helt rätt person.

"När eleverna fick stöd på tigrinja såg vi stora framsteg", berättar Malin Nolfelt. "De stora grupper som tidigare hade svårigheter att nå målen klarade det."

Någon specifik statistik över förbättrade resultat i procent har inte förts på skolan, men även moderstmålsstödjaren Aizeb ser vecka för vecka vilka framsteg eleverna gör.

"Det är framför allt grammatiken som behöver förklaras", berättar Aizeb Tewelde. På tigrinja har vi bara rak ordföljd. Men på svenska blir det omvänd ordföljd i bisatser. Det tar tid att lära sig."

Vissa elever har behövt olika typer av stöd. Vissa har inte förstått målen.

"Oftast är det att förstå instruktion. När uppgiften är att skriva brev till en vän missar eleverna själva instruktionen, temat och det specifika tempus som ...

text och foto: Annsofie Engborg

→ [Läs mer! textpalatset.se/sfi](https://textpalatset.se/sfi)

RAPPORT: STUDIEHANDLEDNING ONLINE PÅ MODERSMÅL

I Blekinge, Kalmar och Kronobergs län har studiehandledning online tagits fram på modersmål. I slutrapporten (2018) presenteras lärdomar och slutsatser.

Skolinspektionen har tidigare konstaterat att Sveriges 290 kommuner har svårigheter att tillgodose behovet av studiehandledning på

ett tillfredsställande sätt. BIU, Blekinge integrations- och utbildningscenter, beslutade 2015 att lyfta in flera verksamheter i projektet. Sfi, modersmålsundervisningen och mottagningsenheten, bland annat. 55 personer med stor interkulturell kompetens arbetar här idag.

"Projektet är nu införlivat i den ordinarie verksamheten och erbjuder studiehandledning online till skolor i hela Sverige", berättar Henrik Lövgren, chef för BIU Online i Ronneby kommun.

I rapporten presenteras att studiehandledningen online gett elever med mindre vanliga språk tillgång till handledning på modersmål. Det är en viktig insats för att uppnå kunskapskraven. Utmaningen är ett aktivt engagemang från lärarna, samt god förberedelse och förståelse för arbetssättet. Studiehandledningen har fungerat särskilt väl för motiverade och högpresterande elever. En stödstruktur behövs

för att fånga upp de mindre motiverade eleverna, fastslår rektorerna i projektet.

Centrala fördelar med studiehandledning online är dess tillgänglighet, flexibilitet och möjlighet till kontinuerliga samtal där eleven befinner sig. Eleven stöttas växelvis på svenska och modersmålet.

"Förutom att sälja studiehandledning till skolor runt om i Sverige är vår ambition att skapa ett resursnätverk med studiehandledare runt om i landet. Behovet av insatsen kan inte bara täckas av studiehandledare från BIU. Därför erbjuds studiehandledare i andra kommuner utbildning i fjärrundervisning för att sedan dels bedriva studiehandledning online i sina egna kommuner, men också sälja till andra. På så sätt kan vi ha duktiga ...

text: Annsofie Engborg, foto: Pexels

→ [Läs mer! textpalatset.se/sfi](https://textpalatset.se/sfi)

ÖREBRO: SFI FÖR DÖVA NYANLÄNDA

Texten är ny och många ord är helt obekanta för henne. Hon klickar på Hand-symbolen och tittar på den teckenspråkiga översättningen. Därefter går hon tillbaka till texten och ögonen lyser på henne då hon tecknar: "Jag förstår". En vecka senare skriver hon sin egna första text: en presentation av sin familj. Och ja – hon har imiterat den text hon jobbat med och kopierat fraser därifrån men det är ändå hennes egen, allra första text på svenska och hon lämnar lektionen med högburet huvud.

Under de senaste åren har vi sett en ström av flyktingar söka sig till Sverige till en grad vi aldrig sett här i modern tid. I denna flyktingström finns även personer med dövhet och hörselskada samt de som under flykten ådragit sig en hörselskada på grund av bomber och misshandel.

Västanviks folkhögskola är den skola som tagit emot flest döva flyktingar i Sverige och 2017 beviljades de ett Arvsfondsprojekt för att framställa det enda idag förekommande sfi-material för döva nyanlända. Projektet genomförs i samarbete med Teckenpedagogerna i Örebro och beräknas vara klart för lansering våren 2020. Många utbildningsanordnare runt om i Sverige ingår som referensgrupp i projektet.

Jag, Stina Silvetärn, är projektledare på halvtid och övrig tid arbetar jag på introduktionsprogrammet på Riksgymnasiet för döva och hörselskadade i Örebro.

Materialet som vi har tagit fram är ett interaktivt webbaserat sfi-material med förklaringar och instruktioner på svenskt teckenspråk. Teckenspråket är dövas naturliga förstaspråk och en förutsättning för inläring men tyvärr ser verkligheten ut sådan att döva i många länder

aldrig får möjligheten att lära sig ett nationellt teckenspråk. När jag möter nyanlända för första gången kan flera av dem varken läsa, skriva eller teckna. De är språklösa. Tyvärr existerar detta i världen 2019.

Vårt material är det första i sitt slag och svenskt teckenspråk används för att förklara begrepp och språkliga fenomen samt att ge instruktioner i övningar. Talspråk och tecknade språk är mycket olika, det finns en hög grad av simultantitet i teckenspråket som gör att det inte är beroende av småord som visar på relation och referens. Detta sker på ett helt annat sätt i teckenspråket. Att som döv lära sig ett linjärt språk är mycket svårt eftersom det krävs att denne förstår hur dessa företeelser fungerar.

Vi har nu genomfört halva projektet ...

text: Stina Silvetärn, foto: Mikael Sundberg

→ [Läs mer! textpalatset.se/sfi](http://Läs%20mer!%20textpalatset.se/sfi)

Andreas Issa – författaren bakom kursboken "Svenska språket".

YOUTUBEKANAL: SVENSKA SPRÅKET – PÅ ARABISKA

Andreas Issa driver sedan 2015 en Youtubekanal där han förklarar svenska språket på arabiska. Kanalen har snart 11 000 prenumeranter, och har samma namn som kursboken: Svenska språket (Samuel Issa Förlag).

Den behörige läraren Andreas Issa upptäckte att hans elever antecknade på sitt modersmål när han undervisade i svenska. När han frågade varför, förklarade eleverna att de lär sig bättre om de får anteckna på det språk som de faktiskt redan behärskar.

Andreas Issa började då utveckla ett material för sina arabisktalande elever, då det inte fanns något läromedel där man kunde lära sig svenska på sitt modersmål.

"Eleverna skrev ner allt jag skrev på tavlan på sitt modersmål, så jag gjorde jobbet åt dem, kan man säga", berättar Andreas Issa för Sfi-lärartidningen.

Läromedlet blev mycket uppskattat av de arabisktalande eleverna, så Andreas såg till att det översattes till fler språk. Boken *Svenska språket* trycktes 2015 och översattes till arabiska, engelska, tigrinja, persiska, somaliska och svenska. Senare producerades även en uppföljning, steg 2, på arabiska och svenska.

"Mitt arbete som lärare förenklades enormt när eleverna kunde jobba självständigt i läromedlet. De förstår ju allt de läser på sitt modersmål", berättar Andreas Issa.

Som ett komplement för läroböckerna skapade Andreas en Youtubekanal där han undervisar svenska både på arabiska och lätt svenska.

"Det är lärarbrist i skolan och många obehöriga lärare anställs för att undervisa nyanlända elever. Min förhoppning är att lärare som undervisar på sfi ska kunna få ...

text: Annsophie Engborg, foto: Kenny Jonsson

→ Läs mer! textpalatset.se/sfi

"RÖR INTE MIN GRÖT!" PODD OM INTERKULTURELLT FÖRÄLDRASKAP

Hur är det att vara förälder i ett interkulturellt förhållande? Vad händer med tvåsamheten när paret får barn och hur viktigt är det att den egna kulturen ska överföras till barnen?

Lysande lagom är podden om svenska, svenskhet och hur det är att lära sig svenska. Här undersöks vad som är svårt och konstigt med att leva i Sverige som utlänning. Poddledarna Emil Molander och Sofi Tegsveden Deveaux resonerar i avsnittet *Det interkulturella föräldraskapet* (3 januari 2019) kring hur viktig den egna kulturen plötsligt kan bli när man väl får barn.

I avsnittet resonerar Emil och Sofi om den

romantiserade barndomen och om saker och smaker som är viktiga i den egna kulturen; om ord och uttryck vi använder och gärna håller fast vid. Det är i mötet med en annan kultur som vi märker hur viktig vår egen kultur är för oss – allt från hur barnen ska uppfostras till hur man tillagar morgongröten på rätt sätt. Ja, för visst ska barnen ha gröt på morgonen?

Podden **Lysande lagom** ges ut hos LYS förlag www.lysforlag.com som publicerar integrationsgynnande litteratur om bland annat mångfald och inkludering.

text: Annsophie Engborg, foto: Pexels

→ Lysna här! lysforlag.com

BOKTIPS!

Boken *Swedish for Parents* av Sarah Campbell utkommer på LYS förlag i januari 2019. Det är en praktisk handbok för unga föräldrar som är nya i Sverige och innehåller företeelser, fraser och exempel ur verkligheten, där utlandsfödda föräldrar delar med sig av sina personliga erfarenheter av att vara förälder i Sverige.

TVÅSPRÅKIGA FENIX BLIR FLERSPRÅKIGT

70 000 barn i svensk grundskola har arabiska som modersmål. Hos Bonnierförlagen uppmärksammades detta och ett nytt tvåspråkigt förlag blev ett faktum 2018: Fenix.

Bodil Unenge är förlagschef på det tvåspråkiga förlaget Fenix. Fenix ger ut böcker på arabiska och svenska, både i svensk och arabisk kontext. Efter ett halvår på marknaden tittar man nu på att utöka

utgivningen med fler språk, till exempel somaliska.

”Vi kommer utöka och bredda språk, åldrar och genrer. Vi fortsätter hålla fast vid att det ska vara tvåspråkig litteratur, antingen med parallelltext, svensk sammanfattning eller översättningar av svenska böcker”, berättar Bodil Unenge.

En stor tillgång är barnboksförfattaren Flora Majdalawi Saadi, som ursprungligen är förläggare från Jordanien. Tillsammans har Bodil Unenge och Flora Majdalawi Saadi rest och besökt bokmässan i Förenade Arabemiraten i Sharja. Där är Flora vida känd. Här i Sverige är Flora ofta ute på bibliotek och pratar böcker och läsning med arabisktalande barn och familjer.

”Vi på Bonnierförlagen såg ...

text och foto: Annsöfie Engborg

→ Läs mer! textpalatset.se/sfi

**NÄSTA NUMMER
15 FEB 2019**

I Sfi-lärartidningen i februari (2019:02) skriver vi om studieväg 1, kurs A–D. Vi uppmärksammar olika utmaningar och sätt att arbeta med studieväg 1-elever.

Hur jobbar din skola med studieväg 1? Skriv och berätta: annsöfie@textpalatset.se

Tydlig struktur. Angelägna teman.

sfi
kurs C

sfi
kurs D

Ny!

5 dagar
9 veckor
allt-i-ett

Svenska dag för dag är allt-i-ett-böcker för sfi kurs C och D och annan undervisning i svenska. Läromedlet passar särskilt för deltagare med snabb progression eller för dem som redan har vissa grundkunskaper och snabbt vill komma vidare.

www.svenskadagfordag.se

 Folkuniversitetets förlag

AVSÄNDARE

Textpalatset Sverige AB
Birger Jarlsgatan 18
114 34 Stockholm

MOTTAGARE

Sfi-lärare och lärare
som undervisar på
motsvarande kurser

UPPTÄCK VÅRA SFI-LÄROMEDEL

Vi har SFI-läromedel för alla kurser och studievägar. Med våra smarta elevpaket får du både digitala läromedel och tryckta böcker – allt för att ge en varierad och flexibel undervisning.

Upptäck hela vårt sortiment på studentlitteratur.se/sfi

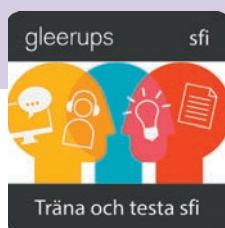
 Studentlitteratur
VINNANDE VETANDE

Träna och testa sfi

Nyhet!

Träna och testa sfi är ett alldeles nytt digitalt verktyg med övningar och tester för alla sfi-kurser. Materialet kompletterar din undervisning, oavsett vilket läromedel du använder. Det fungerar utmärkt för heterogena grupper med löpande intag.

- ✓ Övningar och nivåtester för alla sfi-kurser
- ✓ Optimerat för smartphones – eleverna kan träna svenska var och när de vill
- ✓ Självriktande övningar som gör det lätt för eleverna att jobba självständigt
- ✓ Tydliggör varje enskild elevs framsteg och resultat

Prova gratis!

På gleerups.se kan du läsa mer och prova gratis i 30 dagar.
Har du frågor eller vill veta mer? Hör av dig till: info@gleerups.se

gleerups